

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ
ПОСІБНИК**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ”**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ ”**

**для студентів денної форми навчання
галузі знань 08 “Право”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 “Право”**

**Харків
2022**

Посібник для практичних занять з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік у бюджетних установах» (галузь знань 08 “Право”, перший (бакалаврський) рівень, спеціальність 081 “Право”) / уклад.: М.П. Кучерявенко, Л.В. Товкун, А.С. Овчаренко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 40 с.

Укладачі: М.П. Кучерявенко,
Л.В. Товкун,
А.С. Овчаренко.

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 7 від 15.02.2022 року)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Опис предмета дисципліни	6
Програма навчальної дисципліни.....	7
Завдання для практичних занять і самостійної роботи..	11
Перелік нормативно-правових актів.....	30
Перелік рекомендованої літератури	33
Теми для індивідуальної (самостійної) роботи	36
Поточний та підсумковий контроль знань студентів.....	38

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік у бюджетних установах» належить до практично-правових навчальних дисциплін й охоплює вивчення принципів та методів ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності у бюджетних установах. Належна правова регламентація цієї сфери суспільних відносин відіграє важливу роль у відображенні господарських процесів та значною мірою впливає на фінансову діяльність таких суб'єктів господарювання. Тому, для студентів вивчаючих право, важливо знати і вміти поєднувати економічні і юридичні категорії з тим, щоб ефективно використовувати набуті знання на практиці.

Курс дозволяє ознайомитись з системою та правовими основами ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в державному секторі на підставі Міжнародних стандартів фінансової звітності, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, якими визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблених на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері бухгалтерського обліку.

Головною метою навчальної дисципліни є формування системи наукових знань про правові основи бухгалтерського обліку і фінансової звітності в бюджетних установах, аналіз Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та міжнародних стандартів фінансової звітності для розуміння змісту фінансової звітності; вивчення нормативно-правової бази обліку доходів та видатків суб'єктів господарювання державної форми власності; набуття знань і навичок складання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ; засвоєння порядку узагальнення облікової інформації в фінансовій звітності суб'єктів господарювання державної форми

власності; активізація аналітичної діяльності студентів і навчання їх прийомам і діям, що пов'язані з веденням бухгалтерського обліку у бюджетних установах.

Основні завдання курсу для студентів полягають у: формуванні системи теоретичних знань про основи бухгалтерського обліку і фінансової звітності бюджетних установ; опануванні інструментарієм бухгалтерського обліку, базовими категоріями національного і міжнародного законодавства у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності бюджетних установ; визначенні актуальних проблем та напрямів сучасних наукових досліджень у сфері правового регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності бюджетних установ; вивченні принципів та методів ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності бюджетних установ; кваліфікованому використанні сучасних форми і методів бухгалтерського обліку в державному секторі для своєчасного забезпечення інформацією користувачів; вмінні поєднувати економічні і юридичні категорії у визначеній сфері, з тим щоб ефективно використовувати набуті знання на практиці; вмінні застосовувати технічні прийоми реєстрації облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності бюджетних установ.

ОПИС ПРЕДМЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота
				всього	у тому числі		
			лекції		практичні		
081 Право	перший (бакалаврський) освітньо-кваліфікаційний рівень	6,0	180	68	32	36	112

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансового права
(протокол № 7 від 15.02.2022 року)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку

Етапи та історія становлення теорії бухгалтерського обліку. Розвиток бухгалтерського обліку в Стародавньому Єгипті, Персії, Стародавньому Китаї, Стародавній Греції. Виникнення та еволюція подвійного запису. Теорії бухгалтерського обліку другої половини XIX ст. Історія становлення бухгалтерського обліку в Україні. Зв'язок бухгалтерського обліку з економічними та юридичними дисциплінами. Нормативно-правове регулювання обліку бюджетних установ. Мета і принципи бухгалтерського обліку. Основні функції та завдання обліку бюджетних установ. Користувачі облікової інформації. Види вимірників у бухгалтерському обліку.

Тема 2. Предмет, об'єкти та метод бухгалтерського обліку бюджетних установ

Поняття бюджетних установ, суб'єктів державного сектору і правові засади їх діяльності. Предмет і об'єкти обліку у бюджетних установах. Класифікація об'єктів бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку та його елементи. Складові бухгалтерського обліку бюджетних установ: фінансовий, управлінський і податковий облік. Значення бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними установами.

Тема 3. Стандарти бухгалтерського обліку

Поняття стандартів бухгалтерського обліку. Класифікація стандартів бухгалтерського обліку в Україні. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Особливості Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Органи, що встановлюють правові основи і методологію бухгалтерського

обліку в Україні Основні світові системи стандартів обліку: ГААП і МСФЗ. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ): структура та значення. Концептуальна основа складання фінансової звітності. Переваги складання звітності за міжнародними стандартами. Віртуальні активи та особливості їх обліку. Міжнародні та міжурядові організації бухгалтерського обліку. Світові системи бухгалтерського обліку (англосаксонська, континентальна, південноамериканська, ісламська, інтернаціональна), їх основні ідеї та особливості.

Тема 4. Система регулювання бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс. Кошторис бюджетної установи

Законодавство про бухгалтерський облік. Права і обов'язки керівника і головного бухгалтера бюджетної установи. Відповідальність керівника і головного бухгалтера за порушення в сфері бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський баланс: сутність, значення, види. Структура бухгалтерського балансу: розділ балансу, стаття балансу, валюта балансу. Актив і пасив балансу. Кошторис бюджетної установи. Структура кошторису. Принципи оцінки фінансового стану підприємства на основі бухгалтерського балансу. Чотири види змін балансу у зв'язку з господарськими операціями.

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку. Подвійний запис

Плани рахунків бухгалтерського обліку в Україні. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та будова. Активні та пасивні рахунки. Активно–пасивні рахунки. Початкове сальдо. Обороти по рахунках. Сальдо на кінець місяця. Синтетичні рахунки, субрахунки, аналітичні рахунки. Сутність подвійного запису і його контрольне значення. Бухгалтерська проводка. Кореспондуючі рахунки.

Тема 6. Документація в бухгалтерському обліку бюджетних установ. Первинні документи

Загальні поняття про документи та бухгалтерську документацію в бюджетних установах. Класифікація

бухгалтерських документів. Первинний документ: зміст та види. Основні і додаткові реквізити первинних документів. Вимоги до змісту і оформлення первинних документів. Електронні первинні документи. виправлення помилок в первинних документах та облікових регістрах. Способи виправлення помилок. Бухгалтерська довідка. Облікові регістри їх класифікація.

Тема 7. Правове регулювання інвентаризації. Документооборот в бюджетних установах

Загальні вимоги до проведення інвентаризації в бюджетних установах. Види інвентаризації. Інвентаризаційна комісія. Етапи проведення інвентаризації. Узагальнення результатів інвентаризації в бюджетних установах.

Поняття та порядок організації документообороту. Графік документообороту. Етапи документообороту їх зміст. Електронні документи та електронний документообіг. Зберігання бухгалтерських документів. Строки зберігання документів. Відновлення зниклих та знищених документів. Відповідальність за порушення порядку ведення бухгалтерського обліку.

Тема 8. Грошовий обіг в бюджетних установах

Поняття готівки і готівкових розрахунків. Безготівкові розрахунки. Форми безготівкових розрахунків. Порядок відкриття рахунків бюджетними установами. Обмеження сум готівкових розрахунків. Каса і касові операції. Паперові та електронні касові документи. Вимоги до оформлення касових документів. Ліміт каси. Інвентаризація каси. Контроль за дотриманням касової дисципліни в бюджетних установах: внутрішній і зовнішній.

Тема 9. Правові засади складання фінансової звітності бюджетних установ

Загальні положення формування фінансової звітності бюджетних установ. Особливості складання фінансової звітності за національними і міжнародними стандартами. Суб'єкти господарювання, що обов'язково складають фінансову звітність за міжнародними стандартами. Звіт про управління, його складові. Таксономія фінансової звітності.

Загальні вимоги до складання фінансової звітності.

Порядок складання, подання і оприлюднення річної фінансової звітності. Форми фінансової звітності бюджетних установ: звіт про фінансовий стан суб'єкта державного сектора, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності. Періодичність подання і складання фінансової і бюджетної звітності.

Облікова політика і фінансова звітність. Наказ про облікову політику. Елементи облікової політики. Помилки при формуванні облікової політики. Зміна облікової політики.

Тема 10. Державний фінансовий аудит бюджетних установ

Поняття та види державного фінансового аудиту. Етапи проведення та строки проведення. Оформлення результатів державного фінансового аудиту. Аудит бюджетної програми. Державна аудиторська служба як орган фінансового контролю: завдання та функції.

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку.

Питання для обговорення

1. Історія розвитку теорії бухгалтерського обліку.
2. Зв'язок бухгалтерського обліку з економічними та юридичними дисциплінами. Нормативно-правове регулювання обліку бюджетних установ.
3. Мета і принципи бухгалтерського обліку.
4. Основні функції та завдання обліку бюджетних установ.
5. Користувачі облікової інформації. Види вимірників в бухгалтерському обліку.

Завдання

1. Які вимірники застосовуються в бухгалтерському обліку?
  - а) фактичні, матеріальні
  - б) нормативні, активні
  - в) натуральні, грошові
  - г) планові, позапланові
2. Внутрішні користувачі бухгалтерської інформації це:
  - а) власники та робітники підприємства
  - б) кредитори і постачальники
  - в) банки
  - г) Державна податкова служба України
3. Зовнішні користувачі бухгалтерської інформації це:
  - а) власники
  - б) менеджери і робітники підприємства
  - в) Державна податкова служба України
  - г) трудовий колектив
4. Принципи бухгалтерського обліку в Україні містяться

в:

- а) Бюджетному Кодексі України
- б) Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
- в) Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 101
- г) Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 102

5. До принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні належить:

- а) єдиний грошовий вимірник
- б) рівність всіх користувачів фінансової звітності
- в) соціальна справедливість
- г) економічність

6. Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності:

- а) надання повної, правдивої, неупередженої інформації
- б) регулювання відносин в сфері бухгалтерського обліку
- в) визначення функцій бухгалтерського обліку
- г) визначення правових особливостей бухгалтерського

обліку

7. Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» НЕ поширюється на:

- а) юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм
- б) представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності які ведуть бухгалтерський облік і фінансову звітність
- в) операції з виконання державного і місцевих бюджетів і складання фінансової звітності про виконання бюджетів
- г) суб'єктів підприємницької діяльності які ведуть спрощений облік доходів і витрат

Тема 2. Предмет, об'єкти та метод бухгалтерського обліку бюджетних установ.

Питання для обговорення

1. Поняття бюджетних установ, суб'єктів державного сектору і правові засади їх діяльності.
2. Предмет і об'єкти обліку у бюджетних установах
3. Класифікація об'єктів бухгалтерського обліку.
4. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.
5. Складові бухгалтерського обліку бюджетних установ: фінансовий, управлінський і податковий облік. Значення бухгалтерського обліку в управлінні бюджетними установами.

Завдання

1. До бюджетних установ належать:
  - а) установи системи освіти, науки, культури;
  - б) науково-дослідні інститути, органи законодавчої та виконавчої влади, міністерства та відомства;
  - в) вірна відповідь а) і б);
  - г) товариство з обмеженою відповідальністю.
2. З наведених об'єктів бухгалтерського обліку до основних засобів відносять:
  - а) машини та обладнання
  - б) кредити банку
  - в) статутний капітал
  - г) розрахунки за податками і платежами
3. До Активів НЕ відносять:
  - а) основні засоби
  - б) розрахунки за фінансовими операціями державного бюджету
  - в) дебіторська заборгованість більше одного року
  - г) сировина і матеріали
4. До фінансових активів відносять:
  - а) основні засоби
  - б) довгострокові кредити, надані розпорядниками бюджетних коштів
  - в) кредиторська заборгованість
  - г) нематеріальні активи
5. Які з наведених статей НЕ є активами?

- а) будівлі
- б) внесений капітал
- в) запасні частини
- г) довгострокова дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів

6. Основні засоби відносяться до:

- а) нефінансових активів
- б) фінансових активів
- в) власного капіталу
- г) дебіторської заборгованості

7. За характером і змістом бухгалтерський облік поділяється на:

- а) аналітичний і синтетичний
- б) звітний та пооб'єктний
- в) фінансовий, податковий, управлінський
- г) внутрішній та зовнішній

Тема 3. Стандарти бухгалтерського обліку

Питання для обговорення

1. Стандарти бухгалтерського обліку, їх класифікація. Органи, що встановлюють правові основи і методологію бухгалтерського обліку в Україні.

Особливості Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

2. Основні світові системи стандартів обліку: ГААП і МСФЗ

3. Міжнародні стандарти фінансової звітності

4. Віртуальні активи та особливості їх обліку

5. Світові системи бухгалтерського обліку, їх зміст і особливості.

Завдання

1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі затверджує:

- а) Кабінет Міністрів України

- б) Міністерство фінансів України
- в) Державна казначейська служба України
- г) Державна служба статистики України

2. Який нормативно-правовий акт визначає принципи підготовки фінансової звітності в державному секторі ?

- а) Податковий кодекс України
- б) Бюджетний кодекс України
- в) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 101 «Подання фінансової звітності»
- г) Господарський кодекс України

3. Що входить до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ)?

- а) Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ)
- б) МСФЗ, Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО), Тлумачення(КТМФЗ, ПКТ)
- в) Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та практику їх застосування
- г) лише самі Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку МСБО

4. Концептуальна основа фінансової звітності це:

- а) частина МСФЗ
- б) основа всіх МСФЗ
- в) спростовує деякі МСФЗ
- г) елемент тлумачень до МСФЗ

5. Що таке «Нематеріальні активи» за МСБО?

- а) немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований
- б) актив, який не має фізичної субстанції та який не може бути достовірно оцінений
- в) актив, який не має матеріальної форми
- г) такого визначення МСБО не містять

6. Як визначається поняття «Актив» у МСБО щодо облікового підходу до нематеріальних активів ?

- а) ресурс, контрольований суб'єктом господарювання у

результаті минулих подій від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання

б) це те, що в даний час приносить економічні вигоди до суб'єкта господарювання

в) це грошові кошти та майно суб'єкта господарювання

г) такого визначення в МСБО не існує

7. Що таке «Монетарні активи» за МСБО в обліку нематеріальних активів?

а) утримувані криптовалюти

б) утримувані гроші та активи, які мають бути отримані у фіксованій або визначеній сумі грошей

в) наявні в обігу у підприємства грошові кошти на рахунках

г) МСБО не містить такого визначення

Тема 4. Система регулювання бухгалтерського обліку. Бухгалтерський баланс. Кошторис бюджетної установи.

Питання для обговорення

1. Права і обов'язки керівника та головного бухгалтера бюджетної установи. Відповідальність за порушення законодавства у сфері бухгалтерського обліку.

2. Кошторис бюджетної установи: сутність, структура.

3. Бухгалтерський баланс бюджетної установи: сутність, значення і види.

4. Принципи оцінки фінансового стану підприємства на основі бухгалтерського балансу.

5. Чотири види змін балансу у зв'язку з господарськими операціями.

Завдання

1. Бухгалтер поповнив рахунок бюджетної установи, взявши гроші з каси. Як ця операція вплине на валюту балансу?

а) валюта балансу не зміниться

б) валюта балансу зросте

- в) валюта балансу зменшиться
- г) валюта балансу не змінюється ніколи

2. Бухгалтерський баланс бюджетної установи – це:

- а) звіт про фінансовий стан бюджетної установи, що відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал
- б) звіт про фінансовий стан установи, що відображає рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності
- в) звіт про фінансовий стан установи, що відображає на певну дату його доходи, витрати та фінансовий результат діяльності
- г) немає вірної відповіді

3. Валюта балансу – це:

- а) сума активу і пасиву балансу
- б) сума всіх трьох розділів активу балансу
- в) сума грошових коштів та коштів на поточних рахунках
- г) сума всіх розділів пасиву балансу

4. В якому нормативно-правовому акті міститься форма балансу бюджетної установи:

а) Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності"

б) Закон України «Про Державний бюджет» на відповідний рік

в) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

г) Бюджетний кодекс України

6. Яке із тверджень є вірним щодо бюджетної установи :

- а) активи поділяються на фінансові та не фінансові
- б) активи поділяються на оборотні та позабалансові
- в) активи бюджетної установи не відображаються у балансі
- г) активи поділяються на власні та запозичені

7. Бухгалтерський облік є складовою більш широкого поняття, а саме:

- а) податкового обліку
- б) фінансового обліку
- в) господарського обліку
- г) бюджетного обліку.

8. Кошторис бюджетної установи складається зі скількох частин:

- а) 2
- б) 3
- в) 4
- г) не визначено в законодавстві

Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку. Подвійний запис

Питання для обговорення

1. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі.

2. Рахунки бухгалтерського обліку, їх структура та призначення. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку.

3. Особливості активних, пасивних і активно-пасивних рахунків.

4. Початкове сальдо. Обороти по рахунках. Сальдо на кінець місяця.

5. Подвійний запис та порядок відображення господарських операцій на рахунках бюджетних установ.

Завдання

1. План рахунків в державному секторі це:

а) спрощений план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств

б) перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку

в) перелік рахунків і субрахунків для узагальнення інформації про факти діяльності суб'єктів державного сектору

г) систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що використовується для детальної та повної реєстрації всіх банківських операцій

2. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі включає такі класи:

- а) нефінансові активи
- б) необоротні активи
- в) запаси
- г) кошти, розрахунки та інші активи

3. Бюджетною установою за травень 2020 року були здійснені такі господарські операції:

-отримано асигнування з місцевого бюджету на суму 50 тис. грн,

-отримано в касу для виплати заробітної плати робітникам 15 тис. грн

-придбані талони на бензин на 1500 грн

-придбано за готівку поштових марок 50 шт.

Зробити бухгалтерські проводки цих операцій.

4. Бюджетна установа (орендар) провела реконструкцію орендованих приміщень. На який рахунок потрібно обліковувати вартість робіт з такої реконструкції?

5. На якому рахунку обліковуються призи(ноутбуки, планшети, смартфони) придбані вищим навчальним закладом для нагороди переможців у спортивних змаганнях? Чи залежить вибір рахунка від вартості призу?

6. Запишіть бухгалтерське проведення операції: перераховані субвенції з місцевого бюджету до державного бюджету на суму 200000 грн.

7. Вищий навчальний заклад придбав і передав у користування своїм студентам комп'ютери, вартість яких становить 25000 грн. Відкрийте рахунок і запишіть цю операцію.

Тема 6. Документація в бухгалтерському обліку бюджетних установ. Первинні документи

Питання для обговорення

1. Документація: зміст та значення. Класифікація бухгалтерських документів.
2. Первинний документ: зміст та види.
3. Електронні первинні документи.
4. Виправлення помилок в бухгалтерському обліку.
Бухгалтерська довідка.
5. Облікові реєстри їх класифікація.

Завдання

1. Виправлення помилкових записів у документах коректурним способом виконують таким чином:

а) помилковий текст або суму закреслюють так, щоб можна було прочитати початкові дані, зверху роблять правильний запис; виправний запис завіряють особи, які підписують документ

б) помилковий текст або суму закрашують коректором, зверху роблять правильний запис; виправний запис завіряють особи, які підписують документ

в) складають новий документ

г) роблять сторнуючий запис, тобто використовують спосіб «червоне сторно»

2. Реквізитами документа є:

а) показники, які містяться в документі

б) назва документа

в) вид документа

г) вимоги щодо заповнення документа

3. Хто несе відповідальність за достовірність даних, що містяться в документі?

а) керівник

б) головний бухгалтер

в) особи, які підписують документ

г) касир

4. Відповідальність за організацію бухгалтерського

обліку на підприємстві несе:

- а) керівник підприємства
- б) головний бухгалтер
- в) контролюючий орган
- г) юрист

5. Чи можна використовувати при заповненні первинних документів простий олівець?

- а) так
- б) ні
- в) так, якщо після підтвердження здійснення операції цифри будуть наведені кульковою ручкою
- г) так, якщо поруч буде стояти підпис головного бухгалтера

6. Первинний документ це:

- а) документ, який містить відомості про господарські операції
- б) документ, який складається після закінчення господарської операції
- в) документ, який складається в момент проведення господарської операції
- г) документ, який складається перед перевіркою контролюючими органами

7. Виправлення в первинних документах:

- а) не допускаються
- б) допускаються, крім виправлень в касових і банківських документах
- в) допускаються
- г) допускаються перед закінченням звітного періоду

Тема 7. Правове регулювання інвентаризації. Документооборот в бюджетних установах

Питання для обговорення

1. Загальні вимоги до проведення інвентаризації в бюджетних установах. Етапи проведення інвентаризації. Узагальнення результатів інвентаризації в бюджетних

установах.

2. Поняття документообороту бюджетної установи. Графік документообороту.
3. Етапи документообороту їх зміст.
4. Зберігання бухгалтерських документів.
5. Відповідальність за порушення порядку ведення бухгалтерського обліку.

Завдання

1. Проведення інвентаризації в бюджетній установі НЕ є обов'язковим:

- а) при зміні матеріально відповідальної особи бюджетної установи
- б) при переході на складання фінансової звітності за МСФЗ
- в) у разі встановлення фактів крадіжок
- г) при передачі установи чи структурних підрозділів, а також будівель і споруд всередині одного міністерства.

2. Результати інвентаризації відображають у бухгалтерському обліку, якщо:

- а) виявлені недостачі та залишки майна, шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку
- б) виявлені недостачі майна, а також негативні сумарні різниці
- в) виявлені недостачі майна, а також виявлені винні особи
- г) виявлені недостачі майна, які є можливість списати у поточному періоді

3. Хто несе відповідальність за організацію інвентаризації, правильне і своєчасне її проведення:

- а) керівник бюджетної установи
- б) головний касир бюджетної установи
- в) головний економіст установи
- г) головний бухгалтер установи

4. Склад робочої інвентаризаційної комісії

затверджується:

- а) наказом керівника
- б) протоколом постійно діючої інвентаризаційної комісії
- в) приписом судових органів
- г) розпорядженням головного бухгалтера

5. Інвентаризація на підприємстві проводиться:

- а) інвентаризаційною комісією
- б) інвентаризаційним комітетом
- в) бухгалтерією підприємства
- г) матеріально-відповідальною особою

6. В якій документ інвентаризаційна комісія заносить свої висновки та пропозиції?

- а) Протокол інвентаризаційної комісії
- б) Наказ про інвентаризацію
- в) Інвентаризаційний акт
- г) Інвентаризаційний баланс

7. Протокол інвентаризаційної комісії затверджується:

- а) головним бухгалтером
- б) керівником підприємства
- в) матеріально-відповідальною особою
- г) іншим членом інвентаризаційної комісії

Тема 8. Грошовий обіг в бюджетних установах

Питання для обговорення

1. Готівка та готівкові розрахунки. Обмеження сум готівкових розрахунків.
2. Безготівкові розрахунки. Форми безготівкових розрахунків.
3. Касові операції і касова дисципліна.
4. Ліміт каси. Інвентаризація каси.
5. Касові документи.
6. Контроль за дотриманням касової дисципліни в бюджетних установах: внутрішній і зовнішній.

Завдання

- 1.** Обмеження по розрахункам готівкою поширюється на:
  - а) банки
  - б) суб'єкти господарювання
  - в) міжнародні організації, що мають дипломатичні привілеї
  - г) філії іноземних банків

- 2.** Під готівкою розуміють:
  - а) пам'ятні монети, які є платіжними засобами
  - б) електронні гроші
  - в) криптовалюта
  - г) пластикові картки

- 3.** Ліміт залишку готівки в касі на підприємстві встановлює:
  - а) обслуговуючий бюджетну установу банк
  - б) сама установа
  - в) НБУ
  - г) фіксована сума ліміту каси встановлена в нормативно-правових актах

- 4.** У документах, якими оформлені касові та банківські операції, виправлення:
  - а) не допускаються
  - б) здійснюються відповідно до законодавства
  - в) допускаються із застосуванням коректурного способу
  - г) немає вірної відповіді

- 5.** Обмеження розрахунків готівкою стосуються:
  - а) розрахунків з бюджетом
  - б) добровільних пожертвувань
  - в) суб'єктів господарювання
  - г) виплат, пов'язаних з оплатою праці

- 6.** Касові документи можуть бути:
  - а) натуральні та штучні
  - б) паперові та електронні
  - в) відомчі та галузеві

г) немає вірної відповіді

7. Приймання готівки в касі проводиться по:

- а) видатковим касовим ордерам
- б) прибутковим касовим ордерам
- в) розрахунковим квитанціям
- г) видатковим відомостям

Тема 9. Правові засади складання фінансової звітності бюджетних установ

Питання для обговорення

1. Фінансова звітність: поняття, принципи побудови, значення. Користувачі фінансової звітності. Особливості складання фінансової звітності за національними і міжнародними стандартами.

2. Форми фінансової звітності бюджетних установ. Порядок складання, подання і оприлюднення фінансової звітності. Звітний період і строки подання фінансової звітності.

3. Таксономія фінансової звітності. Звіт про управління, його складові.

4. Облікова політика як складова фінансової звітності. Елементи облікової політики підприємства. Зміни в обліковій політиці підприємства.

5. Відповідальність за порушення порядку подання фінансової звітності.

Завдання

1. Фінансова звітність містить інформацію про:

- а) всі відповіді правильні
- б) фінансовий стан та результати діяльності підприємства
- в) рух грошових коштів та власний капітал підприємства
- г) активи і пасиви підприємства

2. Сукупність принципів, методів і процедур, що

використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності – це:

- а) облікова політика підприємства
- б) таксономія фінансової звітності
- в) консолідована фінансова звітність
- г) правильної відповіді немає

3. За ступенем узагальнення зведеної інформації фінансова звітність складається за даними:

- а) всі відповіді правильні
- б) одного підприємства
- в) декількох підприємств (зведена фінансова звітність)
- г) головного підприємства і його дочірніх підприємств (консолідована фінансова звітність)

4. Склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю – це:

- а) таксономія фінансової звітності
- б) зведена фінансова звітність
- в) консолідована фінансова звітність
- г) правильної відповіді немає

5. Фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці – це:

- а) консолідована фінансова звітність
- б) зведена фінансова звітність
- в) корпоративна фінансова звітність
- г) всі відповіді правильні

6. Відповідальність за своєчасне та у повному обсязі подання та оприлюднення фінансової звітності несе:

- а) всі відповіді правильні
- б) уповноважений орган, який здійснює керівництво підприємством
- в) посадова особа, яка здійснює керівництво підприємством
- г) власник відповідно до законодавства та установчих документів

7. Порядок та строки подання фінансової звітності визначаються:

- а) Кабінетом Міністрів України
- б) Міністерством фінансів України
- в) Національним банком України
- г) всі відповіді правильні

Тема 10. Державний фінансовий аудит бюджетних установ

Поняття та види державного фінансового аудиту. Етапи проведення та строки проведення. Оформлення результатів державного фінансового аудиту. Аудит бюджетної програми. Державна аудиторська служба як орган фінансового контролю: завдання та функції.

Питання для обговорення

1. Поняття та види державного фінансового аудиту.
2. Об'єкти державного фінансового аудиту.
3. Органи фінансового контролю, що проводять аудит бюджетних установ.
4. Етапи проведення аудиту.
5. Оформлення результатів державного фінансового аудиту

Завдання

1. Державний фінансовий аудит діяльності - це:

а) це вид державного фінансового аудиту, що полягає у перевірці та аналізі стану справ щодо законного та ефективного використання державних та/або комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, стану внутрішнього контролю у суб'єктів господарювання.

б) вид аудиту, що полягає у перевірці аналізу бухгалтерського балансу бюджетної установи

в) вид аудиту, що полягає у перевірці кошторисів бюджетних установ

г) вид інвентаризації

2. Що є аудиторськими доказами?

а) матеріали (документи, інформація, відомості, результати опитування, анкетування, інтерв'ювання тощо), отримані в процесі аудиту, які підтверджують аудиторські висновки та судження;

б) виключно документальні відомості, взяті із фінансової звітності

в) такий термін не визначений в законодавстві

г) це доказ вчинення бюджетного правопорушення у формі письмових та/або усних показань керівника бюджетної установи

3. Центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю - це:

а) Контрольно-ревізійна служба

б) Державна податкова служба України

в) Державна фінансова інспекція

г) Державна аудиторська служба України

4. Що з переліченого НЕ є завданнями Держаудитслужби:

а) реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю

б) внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державного фінансового контролю;

в) здійснення державного фінансового контролю, спрямованого на оцінку ефективного, законного, цільового, результативного використання та збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, досягнення економії бюджетних коштів;

г) перевірка правильності нарахування та сплати податків

5. Які види фінансового аудиту НЕ передбачено в законодавстві України?

а) аудит фінансової діяльності

б) кошторисно-балансовий аудит

в) аудит виконання бюджетної програми

г) всі перелічені

6. В якому документі відображаються результати державного фінансового аудиту?

- а) аудиторський звіт
- б) кошторис
- в) протокол аудиту
- г) висновок аудиторської комісії.

Перелік нормативно-правових актів

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1–212²⁰): Закон України від 07.12.1984 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330): Закон України від 07.12.1984 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>
5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
9. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
10. Міжнародні стандарти аудиту. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu>
11. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: затв. наказом Мініфіну України від 31.12.2013 № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>
12. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: затв. наказом Мініфіну України від 29.12.2015 № 1219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності": затв. наказом Мінфіну України; від 28.12.2009 № 1541. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10#Text>

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 102 "Консолідована фінансова звітність": затв. наказом Мінфіну України; від 24.12.2010 № 1629. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11#Text>

15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 103 "Фінансова звітність за сегментами": затв. наказом Мінфіну України від 24.12.2010 № 1629. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0088-11#Text>

16. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами: затв. наказом Мінфіну України від 29.12.2015 № 1219. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>

17. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з виконання бюджету: затв. наказом Мінфіну України від 29.12.2015 № 1219. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>

18. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з виконання місцевого бюджету: затв. наказом Мінфіну України від 29.12.2015 № 1219. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>

19. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі: затв. наказом Мінфіну України від 28.12.2017 № 307. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17#Text>

20. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затв. наказом Мінфіну України від 02.04.2014 № 372. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14#Text>

21. Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих

бюджетів в органах Державної казначейської служби України: затв. наказом Мінфіну України від 21.10.2013 № 885. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13#Text>

22. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору: затв. наказом Мінфіну України від 28.12.2017 № 1170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1170201-17#Text>

23. Типові форми з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядок їх складання: затв. наказом Мінфіну України від 13.09.2016 № 818. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text>

24. Типові форми меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядок їх складання: затв. наказом Мінфіну України від 08.09.2017 № 755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>

25. Типові форми для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації: затв. наказом Мінфіну України від 17.06.2015 № 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0788-15#Text>

26. Форми карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядок їх складання: затв. наказом Мінфіну України від 29.06.2017 № 604. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0895-17#Text>

27. Елементи облікової політики. URL: https://minfin.com.ua/ua/taxes/-/bo_oblpolitic_elem.html

28. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом Мінфіну України від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>

29. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом Мінфіну України від 27.06.2013 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>

30. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>

31. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Мінфіну

України від 24.05.1995 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

32. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом Мінфіну України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

33. Порядок подання фінансової звітності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-п>

34. Порядок реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій: затв. наказом Мінфіну України від 14.06.2016 № 547. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16>

35. Про затвердження порядку організації в системі Міністерства оборони України та Збройних Сил України внутрішнього контролю та управління ризиками: затв. наказом Міністра оборони України від 05.06.2019 № 278. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/145_nm_2019.pdf

36. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>

37. Стандарти внутрішнього контролю в Міністерстві оборони України та методичні рекомендації щодо застосування Стандартів внутрішнього контролю в Міністерстві оборони України та Збройних Сил України, затв. наказом Міністром оборони України від 05.07.2016. № 81/з/26. URL: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/vnytr_control/Internal%20Control%20Standards_ukr.pdf

Перелік рекомендованої літератури

1. Introduction of International Financial Reporting Standards in Ukraine: Problems and Prospects. T Shulga, L Tovkun, M Perepelytsia, P Duravkin. 2019. URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/111>

2. Polatay V., Ovcharenko A., Bondarenko I., Gavkalo va N. Crypto currencies in the system of international private

monetary law. some issues of virtual assets taxation and accounting in Ukraine. *Revista*

Espacios. Vol.41(Issue 08).2020. P. 22 URL: http://www.revistaespacios.com/a20v41n08/20410_822.html .

3. Аудит: підручник (в двох частинах). Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с. URL:<https://lira-k.com.ua/preview/12559.pdf>

4. Безверхий К.В. Облік в бюджетних установах: навч. посіб. К: Центр учб. літ., 2020. 312с. URL:http://194.44.12.92:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/5012/%D0%9E%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA_%D0%B2_%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85_%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%85%D0%B8%D0%B9_2020.pdf?sequence=1

5. Облік і звітність: теоретичні та практичні аспекти. 2020. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/576/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA_%D1%96_%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf

6. Облікова політика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Кропивницький: Ексклюзив-Систем, 2017. 362 с. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7357/1/Облікова_політика_навч._посіб._Г.М._Давидов%2c_В.М._Савченко%2c_О.В._Пал_чук.pdf

7. Овчаренко А. С. Облік операцій із криптовалютами в Україні: сучасний стан і перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Ужгород. 2019. Вип. 58. Т. 2. С. 50–53. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.58/part_2/12.pdf

8. Товкун Л. В. Готівковий грошовий обіг: відеолекція. 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_dWZJGXq7oY

9. Товкун Л. В. Документація та інвентаризація. Частина 2: відеолекція. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EP8LNWz-x10>

10. Товкун Л. В. Документація та інвентаризація: Частина 1: відеолекція. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7UGCzAkLl3Q>
11. Товкун Л. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: особливості впровадження в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 4. С.272-275. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/17479/1/Tovkun_272-275.pdf
12. Товкун Л. В. Основні засади складання і подання фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Вип. 60. С. 135–138. URL: <http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/60/31.pdf>
13. Товкун Л. В. Система регулювання бухгалтерського обліку: відеолекція. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=amKwHmcNuWY>
14. Товкун Л.В. Особливості застосування нових форм подання звітності при переході України до МСФЗ. *Юридичний науковий електронний журнал* . 2019. № 4. С. 371-376. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18114>
15. Товкун Л.В. Черниш В. В. Характерні особливості криптовалюти: окремі теоретичні і практичні аспекти. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. №4. С. 561-566. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18668>
16. Товкун Л.В., Перепелиця М.О. Правове регулювання електронної комерції та особливості її оподаткування в Україні та світі. *Юридичний науковий електронний журнал* . 2022. № 3. URL: <http://www.lsej.org.ua>
17. Товкун Л.В., Саєнко А.Г. Правове регулювання обігу віртуальних активів в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал*.2021. № 10. С.399-402. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2021/105.pdf
18. Товкун Л.В., Федоровська М.А. Актуальні питання правового регулювання електронної комерції в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал* . 2020. № 9. С.282-286. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/71.pdf

ТЕМИ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ (САМОСТІЙНОЇ) РОБОТИ

1. Зв'язок бухгалтерського обліку з економічними і юридичними дисциплінами.
2. Принципи бухгалтерського обліку за національним та міжнародним законодавством.
3. Застосування принципів бухгалтерського обліку у судовій практиці.
4. Об'єкти бухгалтерського обліку бюджетних установ, їх класифікація.
5. Визначення та види фінансових інструментів як об'єктів бухгалтерського обліку за Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі та МСФЗ: основні відмінності.
6. Активи як об'єкт бухгалтерського обліку бюджетних установ.
7. Пасиви як об'єкт бухгалтерського обліку бюджетних установ.
8. Власний капітал: особливості формування і основні функції.
9. Статутний капітал і особливості його формування в Україні.
10. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.
11. Переваги та недоліки переходу бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).
12. Віртуальні активи як нематеріальні активи за МСФЗ.
13. Електронні гроші як об'єкт бухгалтерського обліку та їх правове регулювання.
14. Автоматизація та запровадження онлайн-послуг у податковому обліку бюджетних установ.
15. МСФЗ: структура і значення для розвитку бухгалтерського обліку в Україні.
16. Відповідальність керівника і головного бухгалтера бюджетної установи за порушення законодавства в сфері бухгалтерського обліку.
17. Юридичне значення бухгалтерського балансу для господарської діяльності бюджетної установи.

18. Значення первинних документів в юридичній практиці.
19. Особливості оформлення первинних документів суб'єкта господарювання: аналіз судової практики.
20. Електронні документи та електронний документообіг.
21. Значення інвентаризації в ході розслідування правопорушень економічного характеру в бюджетній сфері.
22. Звіт про управління як новий вид звітності за МСФЗ.
23. Таксономія фінансової звітності: значення і особливості.
24. Облікова політика бюджетних установ: особливості складання і внесення змін.
25. Фінансово-правове регулювання готівкового грошового обігу у бюджетних установах.
26. Ліміт каси: вимоги та значення, відповідальність за порушення (з посиланням на судову практику).
27. Контроль за дотриманням касової дисципліни у бюджетних установах.
28. Відповідальність за порушення законодавства з РРО: судова практика.
29. Міжнародні стандарти аудиту їх види і значення.
30. Дисциплінарні заходи, що застосовуються до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування; вирішення тестових завдань; виконання практичних задач; участь у розробці кейсу; підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За результатами практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату, тез доповіді, наукової статті тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік за результатами практичних занять. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	колоквіум	п/з	колоквіум		
max 20	max 15	max 30	max 15	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	max 15	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	10	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	5	Прогалини в знаннях, студент слабо володіє матеріалом теми.
	min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом. Уміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки. Підготовано наукові статті та/або тези доповіді.
	10	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість і самостійність у дослідженні.
	min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи. У роботі наявний академічний плагіат.
Залік	max 100	Відмінне володіння матеріалом дисципліни.
	min 60	Достатнє засвоєння матеріалу дисципліни.

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**“ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ ”**

**для студентів денної форми навчання
галузі знань 08 “Право”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 “Право”**

Укладачі: Кучерявенко Микола Петрович,
Товкун Людмила Вікторівна,
Овчаренко Анастасія Сергіївна.